

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Via senticosa: que punxit in multiplici accusatione: Et videbimus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A Iesus pilato accusat. Mat. XXVII.
Marci. XV. Luce. XXIII. Joan. XVIII.

Ane a
a s qz differ/
romote do
mini nostri

iesu christi periculum fore
estimantes: ne forsan tur-
ba eū liberaret: vel alis eua-
deret manus eorum.

Ad. autem facto.

a s. i. statim.

confestim conciliū

a s hoc conciliū habuerunt
post qd ex verbis christi vio-
lenter traxerunt q se regē di-
ceret: in quo concluderunt

in quibus accusare vellent eum.

inierunt omnes principes sacerdotum

a s qz ubi complet scriptura. f. dixerūt impij apud se cogi-
tantes non recte: arcu eniam iustū. s. christū: qui pecca-
tū nō fecit: qm contrarius est operibus nostris: impropie-
rat nobis peccata nostra: pmitit se scientiā dei habere: fili-
um se nominat dei. Baniū est nobis ad vidēdum: qm dis-
similis est alijs vita illius: et gloriā se deum patrē habere
videamus igitur si sermones illius veri sunt: contumelia
et tormento interrogemus illum: morte turpillima condē-
nemus eum. Et si vere filius dei est: liberabit eum de ma-
nibus nostris: quod et factum est in resurrectione: hec co-
gitauerūt et errauerunt. Et ceciderunt enī illos malicia eorū:
et nescierunt sacramenta dei: quoniam oportebat pati chri-
stum: et ita intrare in gloriā suā.

et seniores populi. R. cū scribis et vni-

uerso concilio. Ad. aduersus iesum: vt

eum morti traderent. L. Et surgēs oīs

a s a nouo ligantes: vt penā innouarent. Et dicunt aliqui
qz trahēbat eū catēna ferrea circa collū: vt sic iam damna-
tū videret pilatus: que catēna vt dō pegrinus multotiens
est ostēsa: quā et ipsi collo imponentes christi ob amorem.

multitudo eorū. R. viciētes iesū. Ad. et

a s variis nexibus vinctū: colaphis et alapis pluries celsum

vinctū adduxerunt eum: et tradiderunt

spiritus illi. a s nomē ppiū: nō dmo ponit. b s erat co-

gnomē. Et fuit lugdunēsis ex burgundia. c s nomē cō-

qz: eo qz presidēbat in loco imperatoris.

eū pontio pilato prēsidi. J. Adducūt

a s id est a domo in qua habitauit caiphas. b s in quo

tractabatur iudicium pertinet ad imperatōrē: sicut erat iu-
dicium sanguinis.

ergo iesum a caipha in prētōrium. Et b

ipsi non introiuerunt in prētōrium: vt

flagellationis: etiā ad istam senten-
tiam vel spine coronationis: ipsum sup
modū pñterūt vel punxerūt: ideo
sequere eū per hanc viā: et singula
diligenter aduerte et cōsidera: hec
autē via habet sex cōsiderationes
Una dicit accusatiōis: scda vitu-
peratiōis: tertia excusatiōis: quar-
ta flagellatiōis: quinta coronatio-
nis: sexta ostēnsionis: de qbus par-
ticulariter infra dicitur.

a Cane autē facto. Quidā

deuotus. Attendite fratres circa

hanc cōsiderationē: et videte dolo-

res christi filij dei: quō tam viliter

trahitur catēna ferrea in collo: ha-

bēs manus post terga ligatas: sa-

ciem alapis et sputis totū imuta-

tam: colaphis collū et scapule cō-

torisa: vide quō gressus format et

pedibus vacillat: ppter nimiam de-

bilitatē et fatigationē: quā per to-

tam sustinuit noctē. vñ Bonauē.

in libro qui vocatur lignū vite: sup

verbo iesus pilato traditus / ait:

horreda piluū dēgorū impie-

tas: q tātis iniurijs satiri nō po-

tuit: qn potē ferali rabie fremēns

impio iudici tanqz rabido cani ani-

mā iusti deglutit: exposit. a.

etū enī iesum ante pilatū pontifi-

ces perduxerūt: postulātes interi-

mi supplicio crucis eū qui nō no-

uerat oīno peccatū. hec ille. De-

mēto nihilominus quō mēta ma-

ter sumo mane hodie lachrymabi-

li apparatu venit hierosolymis: et

iaz ad pñdē vidit vnicū filiū tā mi-

serabili vultu gementē et contrista-

tū / laniatū et afflicto: et tā innocen-

ter accusari: ista enī sūt meditāda

et rumināda: qz plurimū mētē ele-

uāt: et affectū accēdūt: ac intellectū

illustāt: pcta vitā: virtutes infe-

rūt: hominēqz deo gratū reddūt.

b C In prētōriū. Beda. Pre-

torium dicit sedes pñoris. Pñto-

res autē dicunt pñecti siue pñepro-

res: eo qz cūibz pñcepta donēt:

Id d 2

Prētōrium

Prētōres

De Accusatione dñi

E tradiderunt potestati romane ve
eo modo alienos se ostenderent ab
ei⁹ interfectio: in quo nō eoz ino-
cētia sed mag⁹ demonstrat infamia.
Tunc videns iudas. Hoc
factū iude incidentaliter ibi inserit:
licet factū sit post sententiā latā: vel
forſan post chriſti crucifixionē.

Leo papa

Penitētia ductus. Tandē
de pg. diſ. iij. iudas: et ſunt dñi leo
nis pape in ſermonē qui incipit in-
ter oia: Sceleratior oib⁹ o iuda et
inſelicioz oibus extitit: quē nō pg
nitētia renouauit ad deum: ſed de-
ſperatio traxit ad laqueū: q̄ eſt ra-
tio iſtius deſperatiōis: poteſt aſſi-
gnari rō ex alio canone de penitē.
diſ. vj. c. ſ. dicēte. Iudas qui pgni-
tens iuit ad phariſeos: relinquēs
aplos: nihil inuenit auxilij niſi au-
gmenū deſperatiōis. Dixerūt eſſi:
qd ad nos? tu uideris ſi peccaſti:
tibi ſit: nō tibi ſuccurrim⁹: nō pctā
tua charitatiue ſuſcipimus: nō cō
portāda pmittemus: nec qualiter
deponas onus. docem⁹: qd eſſi nō
bis et miſericordiē qui nec opera
ſequit⁹ iuſticię. Biſet ad frēs: iſſet
ad illos qui orauerāt p ſocru pe-
tri ſebucitante: qui chanangā im-
probā miſericordiē obtulerāt. In
terrogaret petrū pzo ſe effunden-
tem lachrymas nō fugiſſet. Da-
riā et marthā que vitā laçaro impe-
trauerāt: nō turbā plorantē q̄ vni-

E cū filiū acq̄ſierat vidue: ſiuit ad di-
uiſos: et diuiſus perijt.
Laqueo ſe ſuſpēdit. Nec
eſſi ſuit iuſta mors iude: eo q̄ ſu-
erat ſuſpēſus eſt: eo q̄ ſuit tra-
ditor: paritūſ eſt: q̄: medius cre-
puit: eo q̄ ſuit ſimoniacus: ſepul-
tus eſt extra cēmiterium: eo q̄ de-
ſperauit: eternaliter eſt damnat⁹:
eo q̄ erat adulator: hypocrita mel-
liſua verba pferens: et corde ve-
nenā latitans: guttur ſane conſtri-
ctum eſt: eo q̄ fraudulēter ſaluatorē ore nequā oſculat⁹ eſt: aīa nō illuc egredi meruit.

¶ Dat. l. c.

In corbonā. 2y. ſup mattheū.
Corbō hebraice idē ē quod oblatio. Corbonā

¶ 2y. ſup mattheū.

a 5 O impia cecitas ait Aug⁹ ſup Joānē: habitaculo ſes cō-
taminari alieno: et nō contaminari ſcelere proprio. Alieni
gene iudicis pretorio contaminari timebāt: et fratres imo-
centis fundere ſanguinē nō timebāt: ſed hoc fecerūt vt da-
berent ſancit et legia ſelatores: que tñ non p̄bibeat.

Nō cōtaminarentur: ſed vt manduca-
a 5 id eſt ad ſe reuerſus cognauit quātum malum fecerit:
tradendo a iuſtū et amabile magiſtrū: in quo nihil vñ q̄
rep̄henſibile vidit: qui cū nunq̄ in aliquo contriſtauit.

Ret p̄ſcha. **T**unc videt iudas q̄ eū
a 5 i. eū ſicut malefactorē poteſtan romane traditū: unde
facile non eſſe liberandū. b 5 ſcilicet ex horrore peccati
qui deberetur maxima pena: quā timuit ſibi inſigia iuſto
iudice: forſan venerat ſibi in mēte illa cōminatio ſibi facta.
Et homini per quē filius hominis tradet⁹: et penitētia du-
ctus: in ſuauoſa tamē: q̄ carebat ſpe venie.

Tradidit q̄ dānātus eſſet: penitētiā du-
a 5 reportauit. b 5 quibus vendidit chriſtū.

Ctus: retulit triginta argenteos p̄m-
a 5 qui tunc redierunt ad templum: quia ſententiā lata cō-
tra chriſtū illi q̄ fuerunt auctores criminis et p̄ncipales po-
puli vel magiſtri tēpli abierat dimiſſio nōnullis ibidem.
Capibus ſacerdotum et ſenioribus di-
a 5 Peccauit iudas elemoſynā apoſolorum ſurtim auſe-
rendo. Proditionem magiſtri ſui et domini nequiter com-
mittendo. Simoniam et ſuſurpationem cōmiſit: chriſtum
vendendo. Domini aduim perpetravit innocentis ſangui-
nem conſilio fundendo. Et grauiffime tandem deſperat⁹:
ſeipſum occidendo.

Cens: Peccauit tradens ſanguinem iu-
a 5 impij uidet quos nec conſeſſio peccati nec reſtitutio pre-
ciū inuult: nec mors ſuſpēdiū emolliuit. b 5 ſcs peccatus
tū venditionis iniuſte: nihil ad nos qui iniuſte commu-
tu uideris non nos: tu peccaſti non nos.

Tu uideris. Et p̄iectis argenteis in
a 5 poſt q̄ iudas uidit inutile laborē ſe perferre: et ſup hoc
ſibi peccatū exprobari: ac a ſacerdotibus augmentari: nec
conſolationē recipi deſperauit.

Tu uideris. Et p̄iectis argenteis in
a 5 ſcs ex deſperatione ſet crepuit medius: et diſrupta ſunt
vel diſſuſa viſcera eius. In hoc facto plus peccauit iudas
ſcilicet in ſuſcipiſſus ſuſpēſione et deſperatione: q̄ in hīq̄ dei
traditione ſm Hieronymum.

Templo reſceſſit: et abiens laqueo ſe
ſuſpēdit. Principes autem ſacerdo-
a 5 id eſt iterum collectio. b 5 ad inuicem.

Tum accepiſ argenteis dixerunt: Non
a 5 i. ponere. b 5 i. in gaſoſpiliatū et inter donandōs da.

Licet eos mittere in corbonā: quia

A a precium datum p sanguine effundendo: vt dicit Boza.
b s i. quod emerit inter seiplos consiliu quid de ista pecunia
facerent: tandem conuenerunt et emerit et.

precium sanguinis est. Concilio autem

a s i. terra apta p uasis siccilib: vel erat hois illis arte.
into emerit ex illis agri figuli in sepul

a s fecerit ex eo cimiteriu pro peregrinis: quod a huc ro/
me est: na in aliquibus machinis portatu est de terra ista
a hierosale ad roma. b s factum. c s quem emerit pre/
quo dato in mortem innocentis.

tura peregrinorum: ppter hoc vocat est

a s lingua hebraica. b s s ex interpretatu latine.

ager ille acheldemach: hoc est ager san

a s m pte datur intelligi q christus per suus sanguinem
emit nobis peregrinis quiete eterna: hoc est factum a deo
agente in p ditione detestatione et christi passionis memo/
riam: sed iudeos inuidia faciente factu est in saluatore in
fama et iustis ostentatione.

guinis usq in hodiernum diem. Tunc

a s quomodo auctoritas illa ad ppositu sit applicanda sa/
tis daret ex scolao de lra: cu autem no multu materie no
stre pte dicit omittendam esse.

implerum est quod dictu est per biere

a s s ex pma ues sacerdotu.

miam prophetam dicentem. Et accipe

a s quos prius dederunt iude vt traderet christum.

B b s s i. ppius christi empti p hoc pte triginta denarioru.
runt triginta argenteos precii appreciati

a s christum. b s s i. isti triginta argentei appreciati i. p
cu sunt facti vel constituti iude p christo a filiis israel. sa/
cerdotibus scribis et pharisaeis qui fuerunt de filiis israel: qz
sacerdotes de tribu leui: et pharisaei de tribu simeon.

quem appreciauerunt a filiis israel: et

a s id est emerunt pro illis. b s sic reuelauit mihi domi/
nus illud factu esse sic prophesatum: aut t a zacharia aut
a hieremia in quodam libello quem nos non habemus:
sed Hieronymus dicit se legisse.

dederunt in agri figuli: sicut constituit

a s sicut agnus coram tendente no aperiens os: nec leuas

oculos: sed ligatus et cospurus miserabiliter q tractatus.

b s ante pteoru. c s post q cognouit adesse maiores

totius ciuitatis: venit ad eos stans alius in gradibus pre/
toru vel in deambulatoio.

mibi dominus. Iesus autem stetit ante presidem. Exiit ergo pi

a s ad iudeos. b s quem ductis ligatum velut esset morte dignus: dicitis quid fecit: vt san/
guinis iudicium ferri in eum debeat: romani enim nullum iudicabant morte dignum nisi causa
prius lata.

latus ad eos foras et dixit: Quam accusationem affertis aduersus b

a s pteidi.

ba: molebat enim reputari inuidi et iniusti: qui tamen refertissimi erat omni nequitia: precepit ergo

ratione pauperum et inuidia iustorum.

hominem hunc. Responderunt et dixerunt ei: Si non esset hic ma

Do 3

autem erat locus ad ponenda oblato
nes factas in templo pro reparati
one templi et aliis necessariis: ma
gna igitur apparet sacerdotu ex
cecatio qui occasione christi repu
tabat sibi licitam: immo tanq sa/
crificium deo facerent: et tamen
precium venditionis eius reputa
bant nefarium et indignu appli
cari ad usus templi.

b Emerunt ex illis agrum
Chrysostomus sup Mattheum
homelia lxxvij. ait. Audiat qui
cunctis anime hominis precia ca
pientes beneficium postea ex ce
de confertis. Iudaica huiusmodi
elemosyna e omnino vero diabo
lica. Sunt enim: sunt inquam et
iam nunc qui alienis direptis ex
cusatos se a toto crimine putant/
si aliquam partem pauperibus de
derint: de quibus ait propheta: Al
tare meum lachrymis velastis.
Ite ibi.

b Quam accusationem affert.
Chrysostomus super Joa. omelia. xvij.
De dementia iudeos ad quid no
adductis in mediu quid fecerit:
sed obtegitis? Quid non argui
tis eum? ecce q vbicq iustam pre
dicantes accusationem: nihil tan
des afferunt. Annas de doctrina
percoratus est: quo audito misit
ad Caipha: et ipse deinde ad Pi
latu. Pilatus ait: quam accusatio
nem affertis contra hunc? neq ha
bent quid respondeant: sed conie
ctura quadam vtuntur.

Chrys. sup
Mattheum.

Chrys. sup
Joanne.

1. Iacobi. ii.

De Accusatione domini

Ea **C** Dixerunt ergo ei iu. Aug^o sup Joanne
 sup Joanne. Quid est
 qd loquitur infana crudelitas: an nō
 interficiebāt quē interficiendū offe-
 rebāt: an forte crux nō interficit?
 Sic desipiūt qui nō sectantur sed in
 sectant (id est psequuntur) sapiētia
 Quid est autē: Nobis nō licet inter-
 ficere quēq? Si malefactor ē cur
 nō licet? Nōne lex eis praecepit ne
 malefactorib? (pserim quale istū
 putabāt) a suo deo seductoribus
 parcāt? Sed intelligendū est eos
 dixisse: nō sibi licere interficere quē-
 q? ppter festi diei scitātē: quē diē
 celebrare iam ceperāt: ppter quē
 de ingressu p̄torij etiā cōtaminari
 metuebāt. Itane obduruistis (id
 est facti estis indurati) falsi israeli-
 tae: ita ne omnē sensum nimia mali-
 cia pdidistis: ut ideo vos a sangui-
 ne innocentis impolutos esse cre-
 datis: qz eū fundendū alteri tradi-
 distis? Nunqd et pilatus illū qui
 potestati eius ingerit a vobis oc-
 cidēdus: suis est manib? occisus?
 Si nō eū voluistis occidi: si nō in-
 fidiat estis: si nō vobis tradendū
 pecunia cōparastis: si nō cōprehē-
 distis/vinxistis/adduxistis/odistis:
 si nō occidēdū manib? abstulistis:
 vocib? poposcistis: nō eū a vobis
 interfectū esse tacitate. Nec ille.
Significās quā mor. eēt
 mori. Nota hic significās q mor-
 te eēt moriturus. Quā morte nō re-
 fert ad mortē crucis: qz si iudeis nō
 licebat quēq? mortē supplicij insti-
 gere: pilat? nō potuit illis christū
 ad iudiciū tradere: cū romani i-
 lud sibi reseruauerūt: itō q morte eēt
 moriturus. i. a qb? moritur? eēt sig-
 nificabat. Voluit em̄ a iudeis pa-
 ti solū: cū nō tm̄ p iudeis moritu-
 rus eēt: s; a gētib? voluit pati/ et a
 iudeis tradi: qz pytriscz venit mo-
 ri. Ideo iudei nō poterant eū reci-
 pere ad mortē: quia sermo iesu nō
 fuisset impletus. Iudei etiā cupie-

a q. d. tante sum? reputatio nos principes sacerdotum
 ppter excellentiā dignitatis: et senioris populi ppter excellē-
 tiam etatis: et nos scribe ppter excellentiam scripturae lega-
 lis: et nos pharisei ppter excellentiā vite et religionis: ut nō
 opus sit amplius interrogare aut examinare.
 lefactor: nōn tibi tradidissimus eum.
 a q. d. quodammodo indignans eis seruitutem improban.
 b q. d. sufficit vestra examinatio: sufficere debet et vestra
 sententia: occidite ergo eum si causam habetis fm̄ legē
 vestram.
 Bicit ergo eis pilatus: Accipite eum
 a q. d. iudicate eum in his q cōcessa et dimissa sunt a romanis.
 vos et fm̄ legem vestrā iudicate eum.
 Dixerunt ergo ei iudei. Nobis non li-
 a q. d. quia iminebat sabbatū magnū quo comedebāt panes
 azymos: in quo festo non licebat vni quēq? interficere: sic
 nec mortē innocentis p̄cipue procurare sabbato aut aliis
 temporibus.
 cet interficere quēq? ut sermo iesu im-
 a q. d. qm̄ dixit q esset tradēdus principib?: qui traderent eū
 gentibus ad illudendū: flagellandum et crucifigendum.
 b q. d. id est predicans. c q. d. gentes eum crucifigerent.
 pleret quē dixit: significās quā morte
 a q. d. quādo ergo audierūt indignationē pilati et non com-
 potes foret: excogetauerūt accusandi modū quē habuerunt
 ex coniectura et nulla veritate.
 esset moriturus. 1. Lep̄erunt autē illū
 a q. d. Prima accusatio. i. falsum pphetam qui legem cōtem-
 nit: et alius suadet ab ea recedere: et vertitur in contumelias
 dei: quā sufferri nullatenus possumus: et les nostra iubet
 tales tolli. Sed hec prima accusatio est falsa: q. d. quia iesus
 venit adimplere non soluere legem: ideo fuit archaius et
 in templo presentatus.
 accusare dicentes: Nunc inuenim? sub
 a q. d. Secundo accusauerūt eum sicut impediētem cōmu-
 ne bonū et rempublicā: qz phiberet tributa dari cesari: ad
 si fieret/respublica regi nō posset: qz nō tollēdi sum tales.
 Et similiter fuit falsum: quia dixit: Reddite cesari q sunt
 cesaris. et vidrachma soluit pro se et petro.
 uertentē gentem nostram: et phibētem
 a q. d. Tercio accusauerūt eū sicut molientē in personā cesaris
 sibi regum honore usurpando cōtra phibitionē romano-
 rum: quod fuit valde graue: et in hoc pariter moriū signū
 quia talem honorem fugit quādo populus regem eū vo-
 lebant instituere.
 tributa dari cesari: et dicentē se christū
 a q. d. i. pilatus his auditis intrauit iterum: et vocauit iesum
 ad se. Et de primo nihil dixit: quia non curauit de bonose
 summi dei: eo q erat paganus. Secundum facbat fal-
 sum ex relatione. Tertium autem specialius recipiente
 gligens videretur in his que pertinent ad honorem cesar-
 is Liberti.
 regem esse. 3. Intraduit ergo iterū pre-
 torium: et vocauit iesum et dixit ei: Tu

De Illusione domini

Ea **Q**uid ē veritas. Bernardus de senis de christiana religionē: ser. lv. ait. Neq̃ vnq̃ pilatus talē audierat orationē: et forte per modicū tangebāt cor eius a librata platiōe verborū eius. Quo circa interrogat: Quid ē veritas? Cui⁹ discessionē si audisset ab eo q̃ corā eo velut homo reus astabat: forsitan ei superna claritas illuxisset. Cui si credidisset: nō solū christum liberasset: verum etiā descendisset de sede: factus de iudice iudicatus de p̃sīde reus: de tyrāno collega: anio et corpore christi pedes fuisset amplexus: et eus tanq̃ dei filium adorasset.

Andolphus cartusien. **D**ocēs p̃ vni. iudeā. Lu. dolphus cartusien. **D**ocēs p̃ vni. iudeā. Lu. p̃te. ij. ca. lxj. ait. Hic accusanti sermo magi et eū q̃ accusat docet innotiā: et eos qui accusant docet esse pueros. Docuisse em̃ populum innotiā: et virtutis constat esse iudiciū: nec cōmouit p̃m qui pacis cupiditē testamentū.

Quidā deuot. **E**t vt cognouit et. Quidā deuotus. Conspice in hac cōsideratione: et attēde si est dolor sicut dolor meus: et derisio sicut hec ē. Stat pius saluator iuxta quartū iā iudicē: dire ligat⁹ oculis in terrā submissus: totus iā fatigatus: deturpatus: atq̃ debilitatus: interrogat superbo ore ab icestuo: so rege sedēs in solio. Tu ne is es quem pater meus ab infantia voluit occidere: quem magi quesierūt: qui lacrum resuscitauit: oro facias mihi signū. Et multis alijs sermonibus interrogauit eum. Iesus autem tacebat propter suam indignitatem: Quāobrē iratus herodes habuit eum pro facto. Tunc vnus adulatorum albam apportauit togam qua comunitur fatui vestiuntur. Dicunt etiā nōnulli q̃ raserit sibi crucem in capite: et q̃ alba vestis albam

a q̃ nā pilato veritatis verbū non displicuit: q̃d oēs desiderāt etiā improbi: licet nō imitant ope q̃d delectat audire corporali aure. s. i. q̃ veritate et virtute peruenit ad regnū: in quo tu regis: nō em̃ longe erat pilatus a veritate et potuisset ad eā peruenisse si p̃secutus fuisset inceptā q̃stionē.

Bicit ei pilatus: Quid est veritas? Et a q̃ paulo ante exterat vt audiret causam accusationis: iā iterū rixit vt defendat quē reperit innocentē.

Cum hoc dixisset iterū exiit ad eos. L. a s. i. qui foris p̃sonā erat valde inquieti et tumultuantes non expectauit responsonem christi: q̃ forsitan non erat dignus: et vt secularis non curabat de spūalibus.

Ait autē pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Ego nullā inuenio cām a s. i. qui sum secularis et gētilis a vobis despectus quo ad cultū diuinū: tamē non inuenio in illo cām aliquā p̃pter quā vt occideret tradidistis vos qui vultis esse religiosi et popul⁹ electus ac iusticiarij.

In hoc homine. At illi inualescebāt a s. i. turbauit pacē cōem fm̃ iheram: et perierunt populi nō in vno loco: sed incipiens a galilea vsq̃ huc. b s. i. ecce modus p̃turbatiōis. Docuit em̃ p̃m. En demētia noui generis in iudeis potest argui: dñm arguit vnde laudā dñs esset: erat hugo card.

Dicētes: Cōmouit populū docēs per a s. i. in his verbis iterū notat maliciā et odiū iudeorū: quia pilatus inuolare volebat p̃b vt christū occideret: ac si filius esset andā galileo iude q̃ p̃m cesari rebellē vīsus est facere: quē pilatus interfecit: s. i. pilatus non fuit motus: quia in hac re christū innocentē saebat.

Vniuersam iudeam incipiēs a galilea a s. i. facere mentionē de galilea q̃ sub herodis potestate fuit: resumpsit sp̃m vt christū liberaret.

Vsq̃ huc. Pilatus autē quidiēs galileā interrogauit si homo galileus esset.

Iesus ab herode vituperat⁹.

Lu. xxiii. Et vt co

a s. i. pilatus q̃ Iesus esset galile⁹: et eplequens sub iurisdictione herodis: voluit sibi iterū to herodem placare quē offendit: vel q̃ terrarū fuit galilee vt eū absolueret sic suū sub dñi iurisdicōne gñouit q̃ d̃ herod⁹

A a s vt a iudicio christi manus teneret innoxias: voluit euz
alio iudicio subdere.

dis potestate eēt: remisit eū ad herodē:

a s ppter festiuitatē paschale ex quo ipse iudeus erat: non
generet: sed natus in iudea: qz dicit Lp̄ra: qz pater suū trāsīt
ad iudaismū: z fuit circūcisus: et ad iudaismū conuersus
amore vxoris sue.

qui z ipe hierosolymis erat illis dieb⁹.

a s nō ex deuotione: sed ppter curiositatem.

Herodes aut vilo iesu gauisus est val

a s s a tpe quo iesus incepit publice p̄dicare contra vitia.

de. Erāt enī cupiēs ex multo tempore

a s non sicut zachēus qui querebat iesum videre quis eēt:

hoc est: querebat iesum: propter se: sed herodes querebat

iesum quid faceret.

b s quomodo sē multa mi

racula faceret: qz contra ipsum tam constanter p̄dicasset

dicendo: qz Tre diare vulpi illi sē infideliū hominū: seu

do herodi: qz querebat iesum interficere.

videre eum: eo qz audierat mīra de eo:

a s vide qz nō querebat iesum quis esset: sed quid faceret.

et sperabat signū aliquod videre ab eo

a s quia volebat ex curiositate audire de christo aliqua in

solita z occulta: vel aliā futura de statu suo z alijs multis

sermōibus p̄teritis z interrogauit eum.

fieri. Interrogabat autē eū multis ser

a s quia nō interrogauit humiliter sicut discipulus inge

nuis: sed desiderabat insolita sicut indagator curiosus:

nō sicut veritatis amator z diligens p̄curator: s; sicut cal

lidus tentator z crudelis insidiator.

moib⁹. At ipse nihil illi rēdebat. Sta

a s p̄ncipes constanter accusabāt eū: victio illa cōstāter est in

telligenda qz significat ibi obstinate: quia timebāt ne hero

des eū dimitteret: sicut pilatus tam fecit: tunc omne iudi

cū p̄didissent in hierosale: tū ita erat obstinatus qz aut lapidibus

obruissent eum: aut ad cesarem appellassent.

bant autē principes sacerdotū z scribe

a s s de his trib⁹ quib⁹ eū apud pilatū accusabant: que

aggrauātes qntū poterāt b s sicut fatuū z idiotā abiecit.

constanter accūsantes eū. Spreuit autē

a s i. cū ministris z nobilib⁹ qui cū ipso erāt: qz talis fami

lia qualis dominus. b s derisit p̄ter illā despectionem.

illum herodes cū exercitu suo: z illūsit

a s i. vestit eum aliqua toga lacerata: vel pena lōga de

alio linreamine vbi sup̄ fecerūt foramē: z sic induerūt eū

b s dicit aliqui qz duos asseres ante z retro ligauerūt ad

illam vestem: cuius signū alba sancta sic hodie designat:

z sic misit ad pilatū tradendo eum voluntati sue.

indūtū veste alba: et remisit ad pilatū.

dem culpa pares esse monstrarentur: non autē solum spreuit: sed illūsit indutum ve

ste alba: vt tali signo ab omnibus fatuus putaretur. Erat enim vestis ludicra: qua fa

tui ab alijs hominibus discernuntur.

significat sacerdotalē: et hec rasu

ra christi rasurā. Jam qz cōsidera

te quō humillim⁹ et māfuctissim⁹

dñs per ciuitatis plateas ducitur

in modumqz coronę gradit⁹: vt ab

oib⁹ possit sic illulus videri: z cla

mantibus: Ecce p̄pheta: ecce rex

israel. Qaia fidelis considera hic

matris marie angustia: que secuta

est christū inter populū: cum vidit

tam ignominiose ducere filiū per

ciuitatē. Jam enī erat dies plena

z omnes vndiqz accurrūt: deridēt:

pulueribus imperiunt: vide nunc

dominū velut surdum z mutū om

nes clamores z dolores q̄rū po

tuit pertransire: quousqz peruen

tum est ad pilatū.

Interrogabat autē eum.

Albertus ponit rōnes quare chri

stus Herodi nō respōdit. Prima

elatio sua z curiositas nō mereba

tur vnde: Nolite sanctū. i. secreta

fidei: dare canibus: neqz mittatis

margaritas ante porcos: ne forte

conculcēt eas pedibus suis: et ca

nes cōuersi dirumpāt vos. Qda

ratio: qz verbū formari nō potest

sine voce ne p̄ferri. Sed iohannes

erat vox dñi: quē p̄cedenti anuo

occiderat: et eius verbū dei: ideo

christum verbum dei cuius vocē

sēz iohannē contempsit audire non

fuit dignus. Tertia loquacitas: z

vt daret exemplum accusationes

frivolas melius tacendo qz loquē

do vincere.

Spreuit autē illum.

Beda

sup̄ Luc. ait. Vidēs autē herodes

qz christus nullū signū faceret: nec

verbū aliquod ad interrogata re

spōderet: nec se cōtra accusatores

defenderet: repurauit eum idiotā

et fatuū: Et ideo spreuit illum he

rodes cū exercitu suo: z exercitus

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

diuina p̄sentia

herodis eum spreuit: vt oēs in ea

De Excusatione dñi

Et facti sunt amici. Beda super Lucā. Hoc nefandissimū herodis et pilati fēdus: quod in occidendo christo pepigerunt: hac tenus eorū velut hereditario iure successoris custodiunt: quando gentiles et iudēi sicut genere et religionē ita etiam mente dissident: in christianis tamē persequendis christi in eis fide perimenda consentiunt.

Pilatus autē puocatis. Quidā deuor. Attēdite dilectissimi et videte dolores: quōd hodie p vobis ingratū fatigat: impellor: trahor: duco: pcutior: psterior: duris vinculis onustus: opprobrijs satiat: nihilominus tamē irrisus: tota nocte ab impijs circūducor: et die fatigor: nulla requies datur. Considera ergo quomodo crudeliter ducit ab horto: sanguine sudore madidus ad Antipatrum ligatus: et graui alapa percussus: trahit ad Caipham vbi tota nocte alapis: celapbis: spurijs: contumelijs innumerabilibus tribulatus: mane facto festināter ad iudeos inuidi consiliū a quo pilato presentat: iniuste accusatur: herodi mittit: spernit: irridetur: veste fatua illudit. Et sic illusus cum contumelioso populo pilato remittitur: innocentia sua allegatur per pilatū: qui nullā causā inuenit: per iudā qui peccauit tradens sanguinē iustū: Per herodē alba veste et typica: quā nihil dignū morte inuenit in eo: vxor pilati quā viro suo ait: nihil tibi et iusto illi: adhuc insanissimus et vere diabolicus populus scribundo ore clamat: Crucifige crucifige eū: et latrone insignē homicidā et virum mortis saluatori tuo hominū amatori et redēptori: vitę et gratię dator: mortis destructori antepōnit. Nec rumināda sunt et sepius masticāda: quā corda tangūt et mentē leuant: peccata vitant: gratiā cōseruant: deū reconciliant: christū associant: et vitam eternā donant.

Sed nec herodes. Glosa ordi. Ad exprobandā duriciā iudeorū vel gentiliū faretur pilatus: nec se nec herodē aliqd in occidēdo christo et illudendo in mortio inuenisse: sed aliene crudelitatis clamoribus. i. pilatus nō occidit christū: ppria crudelitate: sed obediuit clamoribus crudelibus iudeorū. Unde Beda super Lucā. Hoc dicit

a. s. i. ppter mutuā reuerentiā sibi inuicē faciā: etiā facit amici sunt mali homines in persecutione iusti.

Et facti sunt amici herodes et pilatus in a. s. Ambrosius. Qui amici et inimici facti sunt p iēsum christum plebis israel et populi gentilis: figura seruati qd vobis passiōe vtriusq; sit futura concordia.

ipā die: nā antea inimici erāt adinuicē.

Iesus a pilato excusatus. Matth. xxvii. Mar. xv. Lu. xxiii. Jo. xviii.

Pilatus autē puocatis. Quidā deuor. Attēdite dilectissimi et videte dolores: quōd hodie p vobis ingratū fatigat: impellor: trahor: duco: pcutior: psterior: duris vinculis onustus: opprobrijs satiat: nihilominus tamē irrisus: tota nocte ab impijs circūducor: et die fatigor: nulla requies datur. Considera ergo quomodo crudeliter ducit ab horto: sanguine sudore madidus ad Antipatrum ligatus: et graui alapa percussus: trahit ad Caipham vbi tota nocte alapis: celapbis: spurijs: contumelijs innumerabilibus tribulatus: mane facto festināter ad iudeos inuidi consiliū a quo pilato presentat: iniuste accusatur: herodi mittit: spernit: irridetur: veste fatua illudit. Et sic illusus cum contumelioso populo pilato remittitur: innocentia sua allegatur per pilatū: qui nullā causā inuenit: per iudā qui peccauit tradens sanguinē iustū: Per herodē alba veste et typica: quā nihil dignū morte inuenit in eo: vxor pilati quā viro suo ait: nihil tibi et iusto illi: adhuc insanissimus et vere diabolicus populus scribundo ore clamat: Crucifige crucifige eū: et latrone insignē homicidā et virum mortis saluatori tuo hominū amatori et redēptori: vitę et gratię dator: mortis destructori antepōnit. Nec rumināda sunt et sepius masticāda: quā corda tangūt et mentē leuant: peccata vitant: gratiā cōseruant: deū reconciliant: christū associant: et vitam eternā donant.

a. s. i. assignastis et accusastis

Obstulistis mihi hunc hominem quasi

a. s. i. seducētē populū a vera lege dei et iusta obedientia

celaris et pace cōmuni. b. s. i. o. vobis interrogant quā

accusationē habetis aduersus hōiem hunc: etiā interrogo

vos quid malū fecerit: quare mori debeat: et in omni rebus

accusationibus vestris legitimā causam nō inuenio: vobis

cundamini merito: quia sic sanguinē sitians innocentis.

aliteretē populū. Et ecce ego corā vobis

interrogans nullā causam inuenio

in homine isto ex his in quib; eū accu-

a. s. inuenit causam mortis: licet accusaueritis eū quā cōmo-

uerit populū sue vitoni subiectū: et cōstāter heterinis co-

ram eo. b. s. i. non necessitate: sed vt cognosceretis suā in-

nocentiā corā alio iudice: et suspicio tolleret de meo iudicio.

satis. Sed neq; herodes. Nam remittit

A a. i. nullam causam potuistis coram herode proponere
sufficientem ad mortem.

vos ad illū: et ecce nihil dignum morte

a. s. ex his suadeo vobis ut fideliter pfecti et iudex q. desistatis
ab iniusticia. sed q. p. dicitur ptra vos vel aliud si qd fecerit
vobis duris: ego enī alloquar: inhibeo sub cōminatione
ne de cetero faciat: et sic emendatū verbis meis dimitta.

actum est ei. Emendatum ergo illuz di

a. s. audietes q. volebat eū dimittere: accusationes novas
excogitauerunt: et ppositas aggrauauerunt dicentes: quomo
do tu es iudex pro cōmuni bono positus qui finis viuere
eiusdem perturbatores.

mittam. R. Accusabant eum summi

a. s. p. dicitis et similibus verbis mendosis et ficticijs.

sacerdotes in multis. AD. Et cum ac

cusaretur a principibus sacerdotum

a. s. tanq. ad indignā responsionē: vt probaretur eius pati
entia: et quia non fuit opus.

et senioribus: nihil respondit. R. Pi

a. s. q. ipse pilatus vir sagax: p se nouerat iniustā esse alla
ta/struola et nulli roboris verba. b. s. q. p. interrogat
uerat eū an usurpasset sibi regā dignitatē: nūc interrogat
eū an illa sic se habeat sicut pponunt iudei dicēs.

latus autem rursus interrogauit eū di

a. s. i. q. grauius et magna: et credo q. Pilatus potius irri
dēdo iudeos dixerit: quāta vel in quātis te accusant vel fa
cunt manifesta mendacia et accusationes nullius momen
ti: quas christus facilliter refutaret: sed q. irridendo dixe
rit patet: q. postea christū liberare nititur: licet nō respon
disset ad ppositas: quod nō fecisset si digna fuissent.

cens. AD. Nō audis quātā aduersū te

a. s. libenter vidisset Pilatus q. Christus confutasset iu
deos: quia sciebat christum virum sapientem: et facilliter il
la potuisset: et seipsum excusare rationabiliter: vt sic satisficientem absoluisset.

dicunt testimonia: R. non respondes quicq. Uide in quātis te

a. s. i. ne impediat passionē: et q. pilato liquidissime patuit falsitas iudeorū: vnde sciebat christū in
nocentē: et q. p. iniuriā tradidissent eū: innocens autē vndiq. a iudice absoluendus est absq. quāq.
informatione/ ptestatione/ responsione vel dilatione: p. p. quādo de eius innocentia constat: sicut
pilato constiterat de christi innocentia: sicut sepius patet in euangelio. falsi autē delatores grauius
puniendi sunt et ad restitutionē compellendi.

accusant. Iesus autem amplius. AD. non respondit ei ad vllum

a. s. de tāta patientia christi q. sustinuit tot inq. accusationes q. falsas esse omnino constaret.

verbum: itā vt miraretur. R. pilatus. AD. preses vehemēter. Per

a. s. que erat paschalis festum: in quo festo presectus in signum et memoriā eductionis sue de egypto
et perductionis per mare rubrum.

diem autem solennem cōsueuerat preses dimittere populo vnum

a. s. i. captiuū et captiuū: quorum semp habebat multitudinem: poterant enim accipere quem vo
lebant. b. s. i. ex ordinatione et cōcessionē romanorū quorū officialis fuit: nō q. fuisset lex sic lanata: s.
consuetudo sine perturbatione nō auellenda.

vinctum. R. ex vinctis quemcunq. petiissent: necesse habebat di

a. s. illud nomē accipit in bono et malo: sicut pfectū: de quo. v. metaphysice. i. notabilē et famosissim.
mittere eis. AD. habebat autem tūc vinctum insignem qui diceba

E c 2

do/ pilatus absoluit quidē iēsum
quē probauit innocentē: sed quem
absoluit iudicio/ crucifigit misere
rio. hēc Beda. Qd intellige: dato
q. Pilatus nō habeat causā dan
di iustā sententiā cōtra christū: quē
innocentē p. dicit: tamē seruitute
timida et appetitu fauorabilicō/
sentit: licet nō afo/ tamen ministe
rio oris vt crucifigatur.

a. C. Nihil respondit. Hugo
Cardi. Triplici ratione noluit eis
respondere. Prima: q. ea i quibus
accusabant eū erant manifeste fal
sa. Secūda: q. volebat adimple
re scripturā. Sicut agn. corā ton
dēte tē. Tertia: q. noluit impedi
re passionē suā.

b. C. Ita vt miraret pilatus.
Chrysostomus super Barthēu
homelia. xvij. Mirabat autē his
de reb. pilat. valde: erat q. p. ad
miracionē dignissimā tanta cum
humilitate ac taciturnitate vide
re astantē illū qui mille permani
festissimacq. habet et argumēta:
cū sane nec ipsi accusatores nulli
ei criminis conscij fuerint: sed in
uidia sola mouerentur. hēc ibi.

Hugo car
dinalis

Esa. 53. a.

Chry. sup
Barthēu.

De Offensione Christi

Ea **E**st consuetudo vobis.
Nicolai de Ly. sup. Matt. 23.
xviij. d. cit. Aduertendū qd i fauo-

re iudeorū cōcessum erat a roma-
nis: vt in solennitate paschali di-
mitteretur vnus incarceratus sūm
voluntate eorū: in memoriā libe-
rationis eorū de egypto: qz in so-
lennitate paschali fiebat memo-
ria illius beneficii. Pilatus autē
sciebat eos cupidos de obseruan-
da illa p̄suetudine. Ex altera par-
te volebat christū liberare: ideo
p̄posuit eis optionem dicens: qd
liberaret eis Iesum vel barrabā
et nullū aliū: per hoc subtilē cre-
des liberare christū de p̄sensu eo-
rum: qz nō credebant aliquo mō qd
peterent liberationē Barrabę: qz
erat homicida et seditiosus et pelli-
mus. sūm Lucā: et ideo credebant qd
p̄ligeret liberationē iesu. hec ibi.

Luce. 23. c.

Princes autē sacerdo-
Beda (de quo et glofa ordinaria
in parte) ait. Hęret autē iudeis vs-
qz hodie sua p̄ticio: quā toto la-
boris impetraverunt. Quia enim
data sibi optione p̄ Iesu latronē
p̄ saluatore interemptore: pro
datore vite elegērūt peremptorē
merito salutē vitę perdidērūt:
et latrocinij se ac seditionib⁹ in-
tantū submersērūt. vt et patriam
regnūqz suū (qd plus christo ama-
nere) perdidērunt: et hactenus eā
quā vendidere: vel animę vel cor-
poris libertatē recipere nō meru-
erunt. Atqz ideo iudei pacē habe-
re nō p̄nt: quia seditiosum princi-
pem. i. diabolu: qui vsqz hodie re-
gnat in eis magis q̄ dominū eli-
gere maluerunt. hec ibi.

Seditiosus
princeps

editus factus est populus meus: pastores eorum seduxerunt eos.
b mī sacerdotes. **Q**uod principes autē sacerdotū et seniores persua-
a s illū latronē et seditiosū. b s. i. saluatore et reconciliatore. c s. sed b s. i. ad perditionē petierunt
e s. qz quando sicut dei moram facerent deliberādi se quē vellent: et principibus hinc inde discurren-
tibus et suadentibus: iterum ait.
serūt p̄p̄lis: vt peteret barrabā: iesū. vō p̄dēret. **R**espōdes autē

a s. ex p̄prio noie. b s. barrabas. c s. qui pridie fecerunt
tumultū et seditionē in ciuitate hierusalē: vt ciues cōfuge-
rēt ad arma: quod est maxima perturbatio: quādo sunt ille
seditiones: qz inde oriuntur bella intestina que sunt pelli-
ma: et ille barrabas fuit capitaneus in ista seditione: iude-
is inimicissimus.

tur barrabas. **R**. qui cū seditiosus vin-
ctus erat. **L**. propter seditionē quandā

a s. i. populi concursu et tumultu ositate.
factam in ciuitate (qui in seditione fece-
a s. infecer vñ de ciuib⁹. b s. vñ iustissima fuit sua capio.
rat homicidiū) **L**. missi i carcerē. **Q**uod.
a s. venientibus ab herode et congregatis vñanimitē in
malicia p̄stiteret et vñanimes. b s. i. i. s. do locut⁹ est p̄ se
su q. i. esset innocēs: et nulla causa mortis vñeo esset.

Congregatis ergo illi iter pilat⁹ locutus
a s. Semp̄ em̄ paratus fuit pilatus dimittere Iesum: sed
timore amissionis potestatis et dignitatis secularis volun-
tas eius fuit perueria.

a ē ad illos volēs dimittere iesū. **J**. Eū
a s. Hęc recordatio cōsuetudinis sic fuit ordinata a deo: vt
magis ipsoz iudeorū ingratiudo pateret: q̄ fuerit capti-
e gyp̄to: et deus liberauit eos: qui fuerant angustati circa
mare: et de eos trāsuerunt: qui erant periculis in deserto et
positi: et in omnibus eos liberauit.

P̄suetudo vobis: vt vnū dimittā vobis
a s. Id est qd pilatus allegauit p̄suetudinem: ac dētur
ba vt peterent iuxta consuetudinē.

i pascha. **R**. Et cū ascēdisset turba: ce-
a s. pilatū. b s. i. sicut consueuerat singulis annis: nā illas
gratiā pilatus eis a romāis impetrant: eo qd p̄t q̄ sub-
fecti erant romāis habuerint.

pitrogare: sic semp faciebāt illi. **P**ilat⁹
a s. post qz rogabant cum populi.

autē rēdit eis et dixit. **Q**uē vultis
a s. Dūno dat eis optionē iter barrabā et iesū: statim em̄
illos duos ad iudicē: illis cōpatio lucis ad tenebras: regis
glorie ad seruū impij: datoris vite ad p̄sumū homicidā.
dimittā vob: barrabā an iesū. **R**. regē

a s. i. rex et sacerdos vñc⁹. b s. tū ex rōne p̄pria: tū ex alle-
gatione christi consentanea: tū ex relatione alioz sibi facta.
iudeorū. **Q**uod. qui dicit christus: Sciebāt

em̄ qd p̄ inuidiā tradidissent eū. **R**. sū-
a s. qm̄ fuerunt causa mortis christi ex mera inuidia quā p̄tuler.
habebant erga Iesū: vt etiā impleret scriptura dī. **1** Cor. 2. a.

De Christi Flagellatione

E a **C** Tunc milites presidis. Quidā deuotus. Considerate me christi domini crudelissimā flagellationem: nō potui nō ingemiscere: q̄s em̄ nō compatit quādo mā-

suetissimū et fidelissimū dei filium videt per deuotā cōtēplationē se ipsum vestibus expoliare: iuuenē virginē totū nudū coram tanta multitudine astare / derideri / huc illucq̄ agitari / in terrā p̄sterni: et sponte manus torcoribus ad ligā dum porrigere: nexib⁹ durissimis membra attrahi. Et dehinc crudelissimos carnifices viros belial et ferocissimos: absq̄ vlla misericordia illam tenerā et virginē carnē cruculētis manib⁹ flagellari. Aspi- ce iam deuotissima ania et vide ad primos ictus: surgūt liuores: erū- pit cruor: defluunt sanguinis riuu- li: rubēt sacra terga: cruentat faci- es: tinctū cruoris vnda canderi / delissimū pecc⁹. O bone iesu quo modo vultus tui decor factus est aspect⁹ leprosi? Bene de te p̄phe- tauit. p̄pheta dicens: Non est spe- cies ei neq̄ decor: et vidim⁹ eum: et non erat aspectus: et desiderauimus eum despectū et nouissimum viro: um: viram dolorum: et scien- tem infirmitatē: et quasi abscondi- tus vultus eius et despectus vn-

de nec reputauimus eum. Vere languores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Et nos putauimus eum quasi leprosum: et percussim⁹ adeo et humiliatum. Ipse autē vulneratus est propter iniquitates nostras: attritus est propter scelera no- stra. O desideratissime iesu quātus labor: stas horribiliter ligatus ab intimis alia tra-

bens suspiria: gemis tacendo: summos dolores nō recalcitras: nō contradicis: nō ma- ledicis: sed vere in persona tua dixit euangelicus p̄pheta: Dorsum meū posui ad fla- gella: et genas meas ad alapas. Et alibi. Ego sum vermis et nō homo: opprobriū ho- minum et abiectio plebis. En pes / caput / leua / dextra dolens passim intus / extra: gira- hinc / illic regira: nil videbis nisi dirā: nihil nisi cruor conspicit. En plaga super plagā: vulnus vulnere continuat: et liuor non cedit liuor: vndiq̄ caro pater: nobilis sanguis spargitur. Deu me si ingratus fuero tanto amatori. Quis dat sanguinē pro sangui- ne: pellem pro pelle: dentem pro dente? Timeo ne reus tanti sceleris et ingratitudi- nis arguar: cum facer tuus cruor: speciosa defluat per latera: ego vero deliciose carnē meam nutriam. Tu innocens agne dei mactaris crudeliter: et ego voluptatibus im- pius peccator vtor. Sed tu domine adiua nos: ne speciosus et rubicundus sanguis tuus pereat pro nobis tam prodigaliter effusus.

§ Iudei em̄ quanto plus videbant q̄ pilatus vellet eū berare: tanto fortius vt crucifigeret eū clamabāt.

§ i. diligenter laborabant et nitebantur. instabant vocibus magnis postulā- a § i. postulatio eorū sup̄abat pilati excusationē: et clamor p̄breneticoz opp̄mebat vitā innocentis: media ita q̄ innocēs saluator dānaret: flagellaret: crucifigeret: et barrabas im- pius l̄tero liberaretur: donaretur: seruaretur. tes vt crucifigeretur: et inuālescēbant voces eorum.

Iesus flagellatus. Matth. xxvii. Joannis. xix.

Enc a § i. aspiciēdi- rii et apparitio- res pilati viri valde crude- les. milites pre- a § ex visu pilati qui vole- bat satisfacere per hoc cam- bus famelicis iudeis. fides suscipientes a § i. de populo q̄ fons fla- bat introductum me ad locū ubi malefactorē pa- niuntur et examinatur. iesum in pretorio

a § vt magis veretur coram tanta multitudine: et plures eorū ipm illuderent ad cōplacitū iudeoz. gregauerūt ad eū vniuersum cohortē

A a s veste alba qua fuit indatus per herodē: et etiā suis ve/
stimentis fuit spoliat⁹ totusq; denudatus. b s i. durissime
ligavit manus supius admittit foriter trabēdo: et inferi⁹
pedes crudelissime strinperunt ad colūmā grossam et an
plam sicut hodie patet.

Et exiētes eū. J. Tunc ergo appre-

a s s nō p se sed p fortissimos carnisceos et plures. b s tā
crudeliter et inhumaniterq; facerimus ille et roseus cruoz
per sacra p dgaliter destueret terga: in tanta etiā copia q
vīs ad manus flagellantū pueniret: terrū circū circa etiā
satellitū pedes flagella virgas catenas rigaret: et post q
a tergo flagellatus miserrime fuisset: verteret ipm et ali
succedentes: et facientes totū christi corpus a vertice vīs
deorsum macauerunt et vulnerauerunt vīs spectatores
fatigati iuberent vincula solui.

bendit pilātus iesum et flagellauit.

marū non tangeret: sed cū corijs trabebant⁹. Nigabant⁹: et ita miserabiliter flagellabāt
q a planta pedis vīs ad verticē nihil remanebat illesum in suo benedicto corpore ni/
si lingua qua p pctoribus et latrone ozaret: et testamentū faceret in cruce. Et impleta
fuit scriptura quā p dixerat: scz filius hominis tradet⁹ gentibus et flagellabit⁹ et cōspue
tur. **D**ilites autē qui flagellabāt eum p m aliquos erāt qtuor: quozū primi duo p m
Hierony. in glo. virgas de spinis et repubus acutissimis habuerūt cōfectas: quibus
cutem aperuerūt. Illis vō fatigatis aliū duo flagella habuerūt: in quozū sūmitate erāt
nodi aculeis acutissimis transiri: carnē sanctā scindētes. Aliū autē duo catenas habue
runt vncos in summitatibus habētes: qbus carnē quasi extraxerūt. Unde Eusebius et
Chrys. sup illo verbo: Disciplina pacis nostrę sup eum dicit⁹: q ista disciplina fuit tri
plex: scz dura: qz virgis et spinis: durior: qz flagellis nodatis: durissima: qz catenis fer
reis christus fuit cesus. Unde cū p m medicos in humano corpore sint dūcenta octo
ginta sex ossa: ita christus fuit flagellatus q quodlibet os recepit triplicē ictum: vnū
de virgis: aliū de flagellis: tertiū de catenis. hęc **Vincētius.**

Ies⁹ spinis coronat⁹. Mat. XXVII.
Mat. XV. Joā. XIX.

Et mi-

a s cōponentes

lites plectētes co/
a s ad modū pilei de spinis
acutissimis et marinis que
longiores et acutiores ha/
bent aculeos ceteris senti/
bus vel spinis.

rōnam de spinis.

a s q coronat⁹: vt dicit Vincēt
ius: christū i capite i septua/
gintaduob⁹ loc⁹ crudeliter
vulnerauit: qz vndiq; ca/
put tēxit: ita q aculei ossa penetrarēt p m. **I**sidus. Et **Bern.**
dicit: q vīs ad teneritudinē puenirent: et ab intra erāt cō
taui recipientes intra se sanguinem christi.

impōsuerunt capiti eius. R. spineam

a Tūc ergo apprehē. pila.

Vincētius de valentia in suis ser/
monibus sermone de passione do
mini. **P**ilar⁹ voluit liberare chri/
stum ex cōpassiōe: cogitauit em q
inuidia et malicia cordis vincitur
ex miseria illius cōtra quem est in
uidia: ideo pilatus dixit christo: vi
deo totū populū cōtra te esse mo/
tū ex inuidia: ideo flagellabo te vt
sic transeat malicia ipsoz ne mo/
riaris. Et apphēdit iesus: et fecit
eū ligari nudū ad colūmā p m ma/
gistrū in historia: adeo spissam q
manus manū ad spaciū duap pal

Vincētius
de valentia.

Historia
scholastica

Lu. 18. f.

Esā. 55. b

Quidā de
notus

Esā. 4. c

Esā. 5. c

I. De. 2. d.

De Christi Coronatione

E dicebat: cū pateret nō cōminaba-
tur. Tot' etiā rubicū dus ab extra
sanguine tor' lot' et cruentatus:
lino iū' plen': vbiq; vulneratus:
a vertice pfecto vsq; ad plūcā in-
clusiue nō ē sanitas: vide qū a co-
lumina soluit: qm̄ h̄ nimia debili-
tate cadit in terrā in ppiū cruore
quo terra replet. Tandē vir e ter-
ra sese quātū potuit leuat. Circū-
spicit nudus dñs et perflagellat
heros: iuuenisq; verecū dus: quo
pacto vestes suas hinc inde disp-
sas recolligat: vadit ad tollendū:
inclinat se ad vestiendum se: san-
guis nihilominus funditur vndi-
q; vestimenta sibi nō permittun-
tur: cū iā pro illo se inclināt: alter
prior adest vt rapiat: et in alio lo-
co iaciat: et sic ludus et cachinna-
tio hominū peccatorū sit rex glo-
rie et angelorū. Tandem sub scam-
no veterata caducaq; reperit pur-
pura: quam vnus eorū affert di-
cendo: Ecce rex est: hac vestietur
purpura. Alter subiūgit: corone-
mus et eū. Cōponūt magno labo-
re spineā coronam de iuncis ma-
rimis: genere acutissimā spinā
penetratiū et pūgitiuū: vt etia;
hoīes calciati calcātes desup: lesi
uū est illud genus sūm Lyrā. Hāc
capiti imponūt tenerrimo et reue-
rendissimo pro regali diademate

Qualis dolor: qualis horror: qualis crudelitas bone Iesu. Insuper arūdinē pice-
pero manu iponūt: et subito repetūt eū verbis cōtumeliosis: ac caput percutiunt: illu-
dūt salutatione: inclinatione cōtemnūt: cōsputios: et alaphigatione: cachinnatione. Et
sic infirmū dñm vir semiuuū dimittūt. Quātus dolor tor' spinis et aculeis: tā tene-
rū et sanctū tremēdū et venerandū caput vulnerari: cū vna spina parua et debilis: nō
in capite sed in digito aut pede vehementi dolore concutiamur.

Abertin' a Coronam. Et arundinem. Abertinus li. iiii. Iesus circūrotatus ait. O va-
nitas impiorū tā hominū q̄ mulierū: qui caput ornāt tāta vanitatū multitudine et cu-
riositate ornatus. Cura impia nō recordaris animā illius diuini capitis quod est an-
gelis tremebundū: qd p tua vanitate purgāda tāta pfusione deiciat: et tā crudeli spi-
naz infirione quassat. Vere tps veniet: nisi pniteas: q̄ a capite christi priuata capiti
iūgaris Luciferi i ignominia et dolore: cui pūcta es tui i capitis vanitate. h̄c ille.

Bonauch b Et percutiebant. Bonauentura in libro de ligno vite. Iesus spretus ait. Ne
tende nūc humani cordis superbia que opprobria refugis: et ad honores aspiras: qd
est iste qui ingreditur: habēs imaginem quasi regis: nihilominus serui despectissimi

a s. i. posuerunt sicut regi impotenti: cui regnū stabilitum
esset sup firmitatē arundinē cito mobilem.

a coronā. **Ab.** Et arundinē i dextera ei'.
a s. i. in qua veste irridebant eū: q̄ sunt foras vna lacera-
purpura in pretorio pulueribus plena.

R. Et induunt eum purpurea veste.
a s. i. pallium: tñ illud pallū fuit factum ex purpura.
b s. i. rubeum. c s. i. induerunt eum.

Ab. Chlāmydē coccineā circūdedit
a s. ad deridendum et caput percutiendum.

ei. **J.** Et veniebant ad eum. **Ab.** Et
a s. i. populiabus incuruatis deridebant eū. Et credo q̄ il-
li fuerunt iudei. p parte: tñ iudei percurauerūt. Ideo et. sū
orans p iudeis nō flectit genua. b s. i. deridebant eum in
his tribus regalibus. s. corona: scepro: et purpura.

genuflexo ante eū illudēbāt ei. **R.** Et
a s. derisione eū adorauerunt vt filiū dei: et hac in genuflexi-
one illusione et false eum salutarerunt vt regem: derisione
eum alapis percuterunt vt fatiū: despectu eum conspu-
erunt vt inutilem et vilem.

ceperūt salutare eū dicētes. **Ab.** Que
a s. quod erat maximus contemptus: quia sicut spiritum
materia superflua est et abijcenda: sic reputabāt christum
immo minoris reputationis: quia spiritus eū quasi oppre-
mebant vt inferiorem.

rex iudeorū. Et expūentes in eū accepe-
rūt arundinem. **R.** et percutiebant eū

a s. ne tibi leuis videat' ictus arundinis: qui super spina
percutientes capiti christi infirās: ipsas talē tui crudelitatis
profundabat scdm Abertinum.

put eius arundine. Et ponētes genua
a s. et dum sic genua inclinarent sicut famo: cedebāt eum
grauissimis alapis.

adōrabant eum: et dabant ei alapas.

De ostensione christi in spinea corona 25

Iesus iudeis demonstratus. Mat. thei. xxvii. Joannis. xix.

Et post

^a s. f. milites pi
lati intus in pre
torio p. flagella
tione et coronatione.

^a illuserunt ei. R.

^a s. ad iudeos vt loqret
p liberatione consti.

^a Erunt ite pilatus

foras et dixit eis:

^a s. post diligent examina
tione et atrocem flagellatio
nem et castigationes ac illu
sionem.

Ecce adduco eu vob foras vt cognos
cat: quia in eo nullam causam inuenio.

^a s. hoc dicit euangelista: vt exaret nos ad compassionem et
mentis elationem: ac intima considerationem: quibus gressi
bus: qua veste vel corona: quo scepro: qua pfusione: no
clarescit imperio: sed plena opprobrio: non gerens
purpuram honestatis: sed pfusionis: non insignit
na decoris: sed veptibus doloris: no honorat: sed pro glo
rie: sed risu contumelia.

Eruit ergo iesus portans spineam co

^a s. vestem de lacerata purpura et abiecta. b. s. f. pilatus

ronam et purpureum vestimentum et dicit

^a s. iudeis. b. s. f. cane miserabilis p. tractatus. q. d. hic e
pauper et miserabilis homo: qui se regem vestit vt asserit
dicit: sufficit ergo vobis p. illo sbo q. abominabilis sibi
illata sit p. umelia: q. si ei inuidens eo q. tributa p. bibue
rit: videre impotentia et infirmitate: q. si populu comone
rit: videre lamentatione corporis et sufficienti correctione.

Eis: Ecce homo. Cum ergo vidissent eu

^a s. f. quasi pbenetia et infami homines nimia inuidia mo
te: nulli humanitate ac naturali pietate tacti.

pontifices et ministri clamabant dicentes:

guinis effusione mirarentur ac quereret: Quare rubrum est indumentum tuum: et vesti
mentum tuum sicut calcanti in torculari. Dicit glosa. Videtes angeli et mirantes q. chri
sti corpus ta preclaru ex virginali utero candens: ita sanguine fuit rubricatu. Respo
dit eis christus: Torcular calcaui solus et. Si impresentiarum dulcissimu ielum con
spexistis: videte et matrem misera/contristate/dolente/et deficientem si nimia anxietate
cordis materni. Nunq enim ab hora captionis ta apte christu vidit sicut iam in gra
dibus fletu. Quid potuit facere illa superbenedicta domina/mater virgo/quando
cernebat vnigenitu sui vteri: et cordis eius maximam parte/ita horribiliter flagellatu/
crudeliter coronatu/facie turgida/ore pallida/limorib/et vulnerib/ vbiq sauciata capu

pfusione replet. Ipse est rex tuus et
deus tuus: qui quasi vir leprosus et no
uissimus virorum estimatus est: vt
te ab eterna confusione eriperet:
et a supbie peste sanaret. Te igit
semel bis: et vteru qui post tam
clarum humilitate speculu super
bia tollunt in altum: rursus osten
tui haberes filium dei: quem tan
to amplius ab hominibus omni
constat honorificentia dignu: qua
to magis p hominibus indigna
sustinuit. Decille.

Et post illuserunt ei. Qui

^a Quidam de
da deuotus. Hec consideratio qua
notus

nunc manibus tractamus metal
bus: tota eris flebilis et dolorosa:
quod o mens deuota egredere
de thoro huius mundi: et ita cum iesu
rege salomone: et diligenter aspice
ipsum in diademate qua ipsius no
uerca impia iudeorum synagoga
coronare procurauit. Ecce addu
citur foras vt cognoscant ferocis
simi canes nullam talem habuisse
culpam: qua tam horrenda pro
meruisset afflictione. Expergisce
igitur et considera iesum agnu de
mitissimu/atrocissime flagellatu/
acutissimis spinis coronatum/co
fusione suppletu/regali purpura/
veste illusoria despectu/colapbis
satiatum et opprobrijs/contume
lijs/ignominiosisq. verbis fatiga
tum: scepro non insignitum: sed
atritum. O lamentabile specta cu
lu insup et admirabile: no hoibus
tm/sed etia angelicis spiritibus: q
in ta stupenda christi humiliatio
ne et afflictione/vulneratioe/et san

Elia. 63. a.

De ostensione Christi

Ete vndiq; perforatū: leprosis oib; horribiliorē; detestabiliorē; & miserabiliorē. Quid mirū si mater/ nus amor eā impulsisset vt turmā constipatā penetrasset: & pro filio iudicē appellasset: ni ratio obstitisset: impossibilitatēq; ibi uisset: nō esset p̄ter rationē opinati: q; et impij iudē etiā plangentē p̄ume liosis verbis conuenissent/derisissent/ & exprobrassent.

Chrys. sup. per Joan.

2. b.

mat. 27. b.

Crucifige crucifige eum. Chrys. sup. iōā. homel. lxxv. ait: Et cur tantopere hāc eius mortē (scz crucē) affectabāt? Quia ignominiosa erat: veriti ē ne eius post modū memoria seruaretur. Hāc mortem elegerūt nescij: q; cū impedit magis apparet veritas: Nā q; hoc formidarent: audi quid dicant: Nos audiui: q; seductor ille dixit: Post tres dies resurgā: idcirco oib; modis comitabant: vt poster; esset abominabilis: Et identidem clamabant: Crucifige. Erat turba iycōposita & a p̄ncipibus corrupta: nos autem nō modo hoc legamus: sed animo recōdamus: hoc est coronā spineā/ vestimentē arendinē/ alapas/ sputa/ irrisionē: quę frequēter mēte repetita/ sat; omniā iram sedare poterunt: & si ludibrio erimus: si quid iniuste patiemur: frequē dicam;: Non est seruus maior dñō suo: & allatrantiū iudeorū verba nobis subeant cum dixerunt: Demonitū habes: & samaritan; es: & in beelzebub principe demoniorū eūcis demonia. Et ideo hęc omnia pertulit: vt ei; vestigia imitemur: & maledicta proferamus.

Hugo card. dñatus

Dicit ergo ei pilat;: Tu/ go Cardina. sup. iōā. dicit: Pilatus timuit: quia cor cepit ei dicte: q; reuera erat fili; dei: vnde de pilati cōfessione habetur in alteri cōfessione simonis magi/ & petri apostoli corā Herone: qñ petr; dixit

a. i. aufer eū ab oculis nostris per inbonestissimū genus mortis: scz per afflictionē p̄tuli crucis: & replicauerunt propter desiderium sitibundē mortis Christi.

b. i. q; quādā vehemēti indignatione improperat: q; scz sint p̄uati iudicio mortis crucis: vt cor furor saltem phiberet si non posset mitigare.

Crucifige crucifige eum. Dicit eis pi-

a. i. q; diceret: in hoc vere nosco q; sit p̄as iudiciū: vobis fuisse p̄missa: sine causa eum dudū interfecisset: adeo iuste vobis est ablata qui iniuste multos occidistis.

latus. Accipite eū vos et crucifige.

a. i. et ideo nolo in hoc vobis assimilari.

Egō em̄ nō inuenio in eo causam. Re-

a. i. in leuico: vbi inbet blasphemā extra castra deo lapidib; obiri: Christo autē blasphemā impulerūt: eo q; nō negauit se filiū dei esse: ideo iā dixerūt se ab illius regie p̄tū affectate: & p̄tū se ad eūm honorē tunc habilitate: & tū neque Christi sibi mēdare vltimū q; vngentē dei fili; ē: & ab eo res instituit sup mēte nō.

spōdest ei iudei: Nos legē habem;: et

fm legē debet mori: q; filiū dei se fecit.

a. i. dicit magis timuit. Prius em̄ timuerat satis occidere boiem innocentē: sed tam magis timuit non legē iudeorū quā minime curabat: attamē ne forsan sit verū q; dixerūt iudei de Christo: ne forsan Christi esset fili; dei: cui regnum nō erat de mūdo sed celos: quē ipse flagellauerat etiā eundē filiū dei crucifigeret: & de nomine conuinceret p̄tū: ideo sequitur.

Eum ergo audiisset pilatus hūc sermo-

a. i. cū iesu: vt diligēt; interrogaret & audiret veritatē natiuitatis Christi extra p̄lm in cōpositū & clamorū am-

nē: magis timuit. Et ingressus ē p̄tū

a. i. non querit natiuitatis locum quem prius scierat: sed origines diuinitatē quā ignorat.

itez: & dicit ad iesum. Undē es tu? Je-

a. i. Tum q; nimis erat alta questio quā magn; m̄r in israel nicodem; non capere poterat: multo minus homo gentilis: timidus & inuis;.

ergo ei pilatus: Adibi nōn loqueris:

a. i. Chrysostom. vides qualiter ipsum p̄condēnat; iudicē. Si em̄ in re totū positū est: quare nullā causā in eo inueniēs: nō absoluit. Qui igit; & aduersus se sententiā protulit: de p̄tate etiā se iactauit: ideo respondit Christi; vt sciat.

Nescis: q; habeo potestātē crucifige-

Are te: et potatem habeo dimittere te: **Re**
a s ad comprimendum pilati iactantiam et superbiam q
etia nobilissimas creaturas deiecit a tramite iusticie: sicut
luiferum et protoplastum.

Respondit iesus: Non haberes potestatem
a s in quibus verbis arguit iesus: ergo pilatus habet po
testatem a superiore potestate et non a seipso: que potestas su
perior tradidit pilato facultatem iudicandi et discernendi iu
stos et innocentes ab impijs et nocentibus: at defendat in
fontes: et perdat nocios.

aduersus me vlla: nisi tibi datus fuisset
a s salicet iudas: ppter auariciam: et iudeus propter inui
diam: que sunt peccata ex mera malicia: et non ex fragilita
te et timore sicut pilati peccatum.

desuper. Propterea qui me tradidit ti
a s ergo et tu habebis peccatum: sed iudeus manus pecca
tum habet.

bi: manus peccatum habet.

Betia suscitasse/imperasse ventis/ambulasse siccis pedibus sup vndas maris: et multa
alia mirabilia fecisse: cum ois ppl's iudeoru hunc dei filiu diceret: inuidia contra eum
passi sunt principes sacerdotu: et tenuerunt eum: et tradiderunt eum: mibi: et alia post alia
mibi mentientes de eo: dicentes ipsum magnu: et contra legem eoru agere: ego autem credi
di ita esse: et flagellatu tradidi illum arbitrio eoru: illi autem crucifixerunt eum: et sepulto
eo custodes adhibuerunt: ille do militib' meis custodiens: tertia die resurrexit. Itet
autem exarsit inuidia eoru: vt darent pecunia eis dicentes: Dicite: qz discipuli eius corp
ipsius rapuerunt. Sed cu accepissent pecunia: qd factu erat: tacere no potuerunt: nam
et illu testati sunt se vidisse: et a iudeis pecunia accepisse. Hoc ideo ingressi/ne qs aliter
mentia: et estimer credendu esse mendaciu iudeoru. **De illis.**

D mat. 28. c.

Iesus false sententiat.

Quarta via que dicitur tortuo
sa habet tres considerationes.

Iesus sub cruce fatigatus.

Iesus deficiens potatus.

Iesus a pi
lato false senten
tius. **Matth. 27.**
Marci.
XV. Luc. XXIII.
Joannis. XIX.

Ista est quarta via viato
ribus attendenda: in q et christi dolo
res sunt diligenter videndi ac medita
di: et dr via tortuosa idirecta: v're
curua: eo q no fm linea seu recti
tudine iusticie fuit pgressa: iusticia
em rectitudo met' dr. **Pilat'** aut
deuiavit in hac via iusticie et recti
tudinis: id dr via tortuosa: na iniu
ste christ' adiudicatus est cruci: et
morti turpissim: q dr: scilicet scd'z.
Immo absolute scdm. vii: **Qd em**
ex te nascet: sanctu vocabit.

Lu. 16.

ff 2